

Aalto-yliopisto
Insinööritieteiden
korkeakoulu

Suomen kansallisten päästövähennystoimien riskien ja kustannustehokkuuden arviointi

Aira Hast

Suomen energiaekonomistit ry:n syyskokous

27.11.2012

Suomen kansallisten päästövähennystoimien riskien ja kustannustehokkuuden arviointi

- Diplomityö tehty Matematiikan ja systeemianalyysin laitokselle 2011 (Aalto-yliopisto, teknillisen fysiikan ja matematiikan tutkinto-ohjelma)
  - Valvojana professori Ahti Salo
  - Tutkimus toteutettu VTT:llä, ohjaajana DI Tommi Ekholm
  - DI-työn tuloksiin perustuen kirjoitettu vertaisarvioitu artikkeli ”Meeting emission targets under uncertainty – the case of Finnish non-emission-trading sector”
    - Julkaistu lehdessä ”Mitigation and Adaptation Strategies for Global Change”
- Tällä hetkellä työskentelen Aalto-yliopiston Energiatekniikan laitoksella tohtorikoulutettavana

Tausta

- Suomen tavoitteena vähentää ei-päästökauppasektorin kasvihuonekaasupäästöjä 16 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2020 mennessä.
  - Päästöjä vähennettävä lineaarisesti 2013-2020
  - Päästöt sektoreilta: liikenne, maatalous, lämmitys, työkoneet, jätehuolto, F-kaasut, muut päästöt
  - Tässä työssä jätetty huomioimatta vaikutukset maankäytön ja metsiin (LULUCF-sektori)
- Tavoitteen saavuttamiseksi tulee oletettavasti toteuttaa päästövähennyskeinoja
  - Keinoihin liittyy kustannuksia
  - Päästövähennyskeinoilla saavutettavat päästövähennykset ja kustannukset sisältävät epävarmuutta

Diplomityön keskeiset tavoitteet

- Miten tavoite voidaan saavuttaa ja millaisia vähennyskeinoja tulee valita, jotta tavoite täytetään mahdollisimman pienin kustannuksin?
- Kuinka todennäköisesti tietyllä ennalta valitulla vähennysstrategialla saavutetaan vähennystavoite?
- Miten suuri riski on ylittää arvioidut kustannukset?
- Mitkä tekijät aiheuttavat saavutettaviin päästöihin ja kustannuksiin liittyvät epävarmuudet?
- Miten tulokset muuttuvat, jos jäsenmaat voivat käydä kauppaa päästökiintiöillä?

Stokastinen optimointimalli

- Muodostettu stokastinen optimointimalli ei-PKS:n päästöistä, vähennyskeinoista ja kustannuksista
  - Malli valitsee vähennyskeinoja minimoiden kokonaiskustannusten nykyarvon odotusarvon päästötavoitteen saavuttamiseksi
    - Portfolio koostuu toteutettavista päästövähennyskeinoista ja niiden toteutusvuodesta
- Tarkasteltu 17 itsenäistä päästövähennyskeinoa
  - Keinojen kustannuksiin ja niillä saavutettavaan päästövähennyksiin sisältyy epävarmuutta
  - Keinot voidaan aloittaa toisistaan riippumatta minä vuonna tahansa välillä 2010-2020
    - Toimi toteutetaan täydessä potentiaalissaan eikä sitä voi myöhemmin perua

Mallin oletuksia

- Vuosille 2013-2020 vuotuiset päästötavoitteet
- Mallissa huomioitu ajalliset joustomekanismit
  - Käyttämättä jääneitä päästökiintiöitä voidaan siirtää seuraaville vuosille
  - Jos päästötavoite ylitetään, voidaan päästöjä siirtää enintään 5 % seuraavalle vuodelle
- Jäsenmaa voi myydä käyttämättä jääneitä päästökiintiöitään muille jäsenmaille
  - Tarkasteltu erillisenä tapauksena myös, miten päästökiintiöillä käytävä kauppa vaikuttaa tuloksiin

Epävarmuuden kuvaaminen mallissa

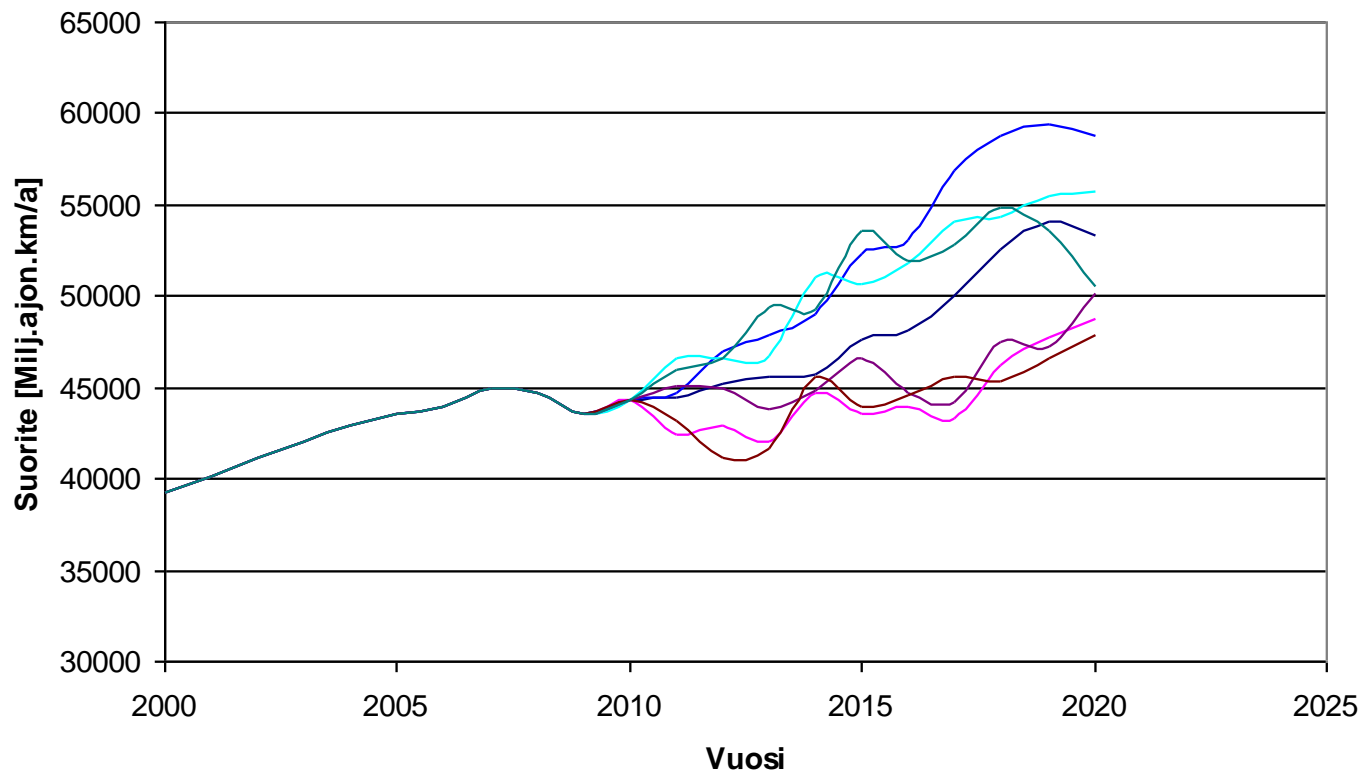
- Mallissa kuvattu todennäköisyysjakaumina epävarmuus jokaiselle epävarmalle muuttujalle
  - Esim. perusurapäästöt, liikennesuoritteet, öljyn hinta sisältävät epävarmuutta
- Epävarmojen muuttujien vaikutusta lopputuloksiin on selvitetty Monte Carlo –menetelmän avulla
  - Tulosten jakaumat saadaan ottamalla taustamuuttujien jakaumia noudattavia satunnaislukuja ja laskemalla näitä vastaavat lopputulokset
  - Menettely toistetaan useita kertoja (esim. 10 000 kertaa)
    - Lopputuloksille todennäköisyysjakaumat

Satunnaiskulku

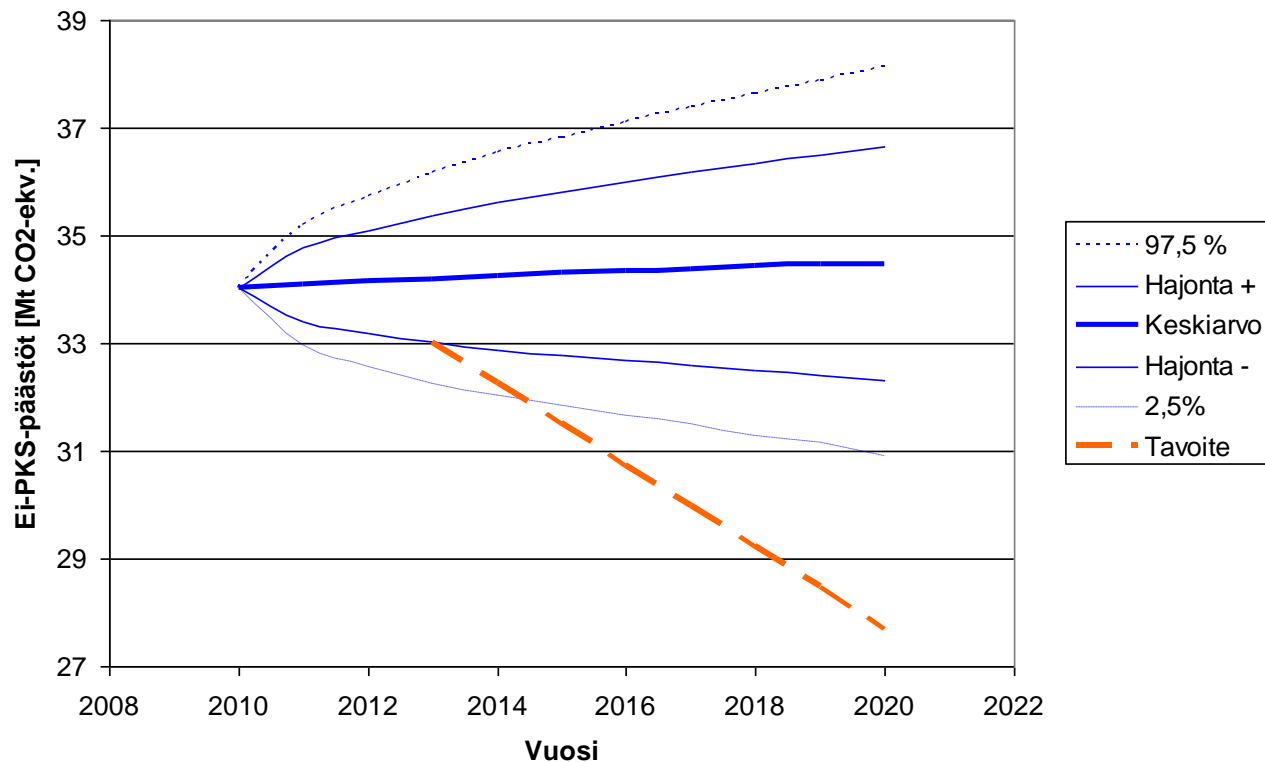
- Epävarmuudet ovat sitä suurempia, mitä pidemmälle ennustetta katsotaan
  - Vuoteen 2020 asti muodostettu levenevät jakaumat satunnaiskulun (random walk) avulla
  - Satunnaiskulku stokastinen prosessi, jossa siirytään pisteestä seuraavaa ajanhetkeä kuvaavaan pisteeseen valiten siirtymisen suunta satunnaisesti

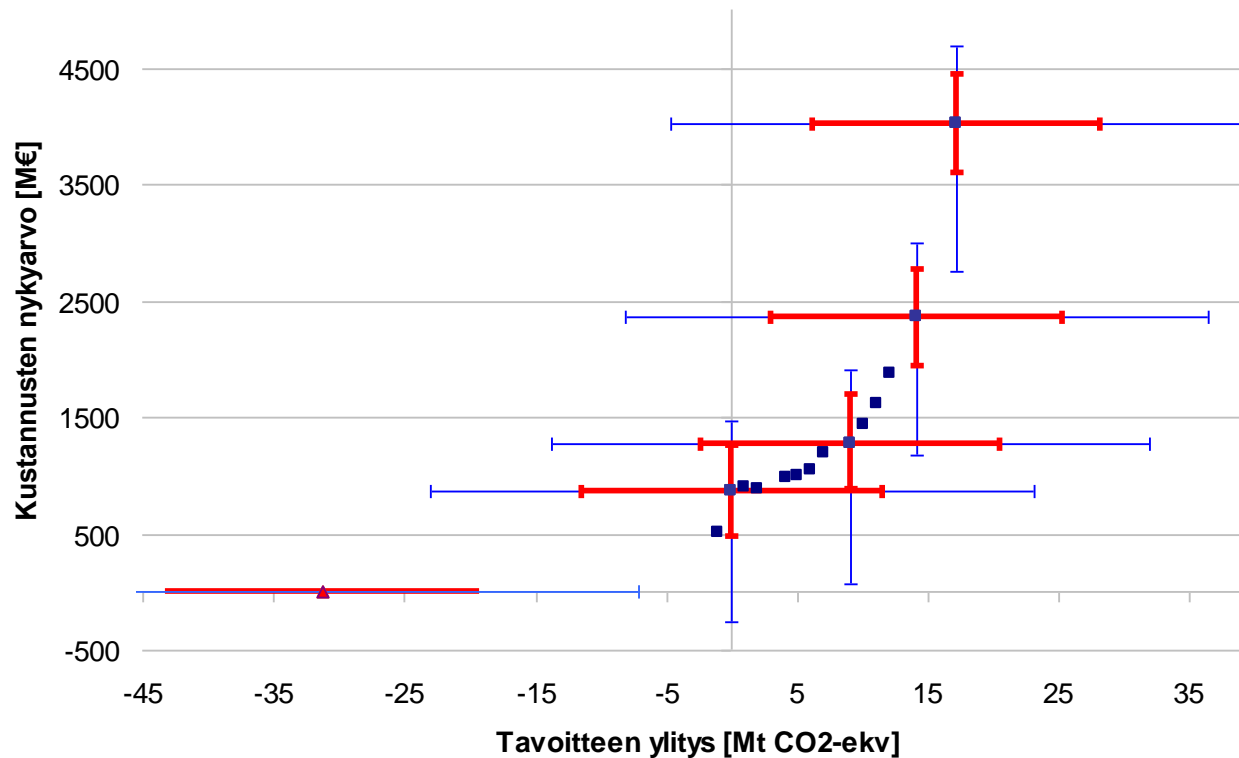
Satunnaiskulku: henkilöautojen ajosuorite

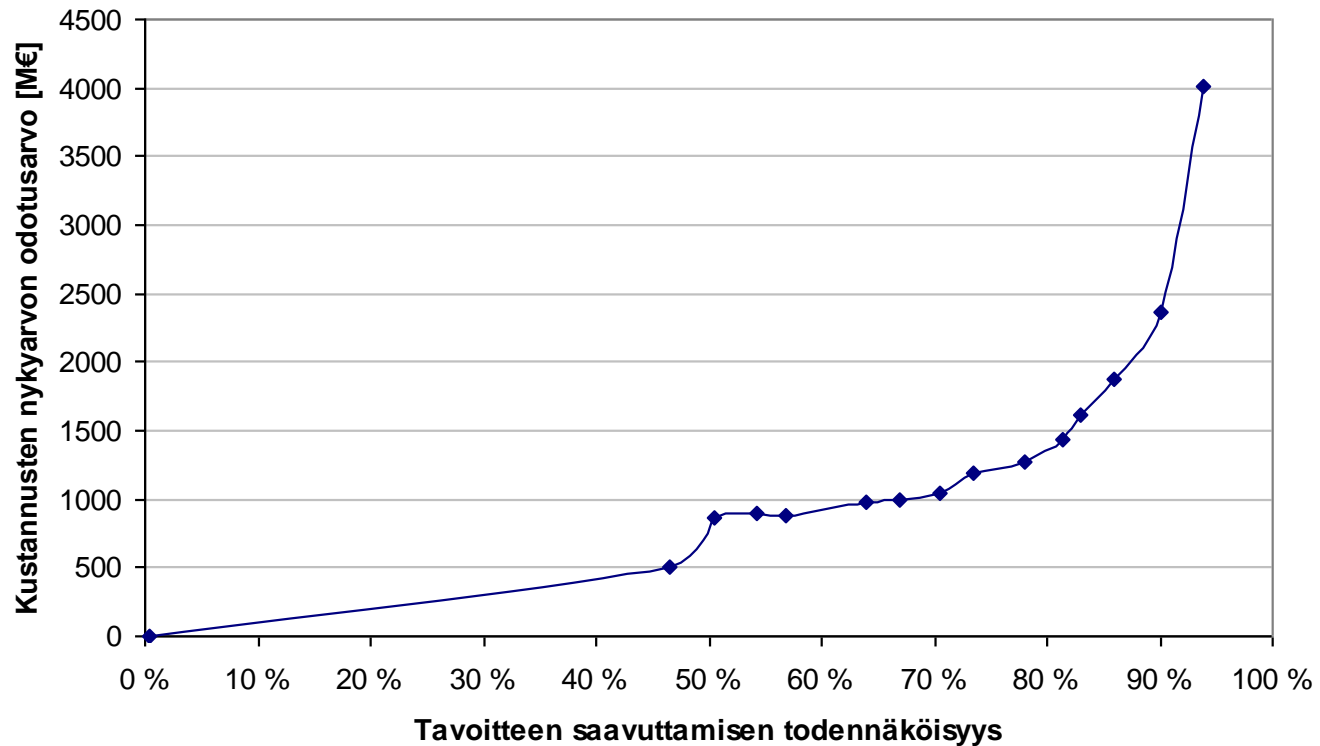
Mallin ennustamat päästöt, mikäli mitään vähennystoimea ei toteuteta

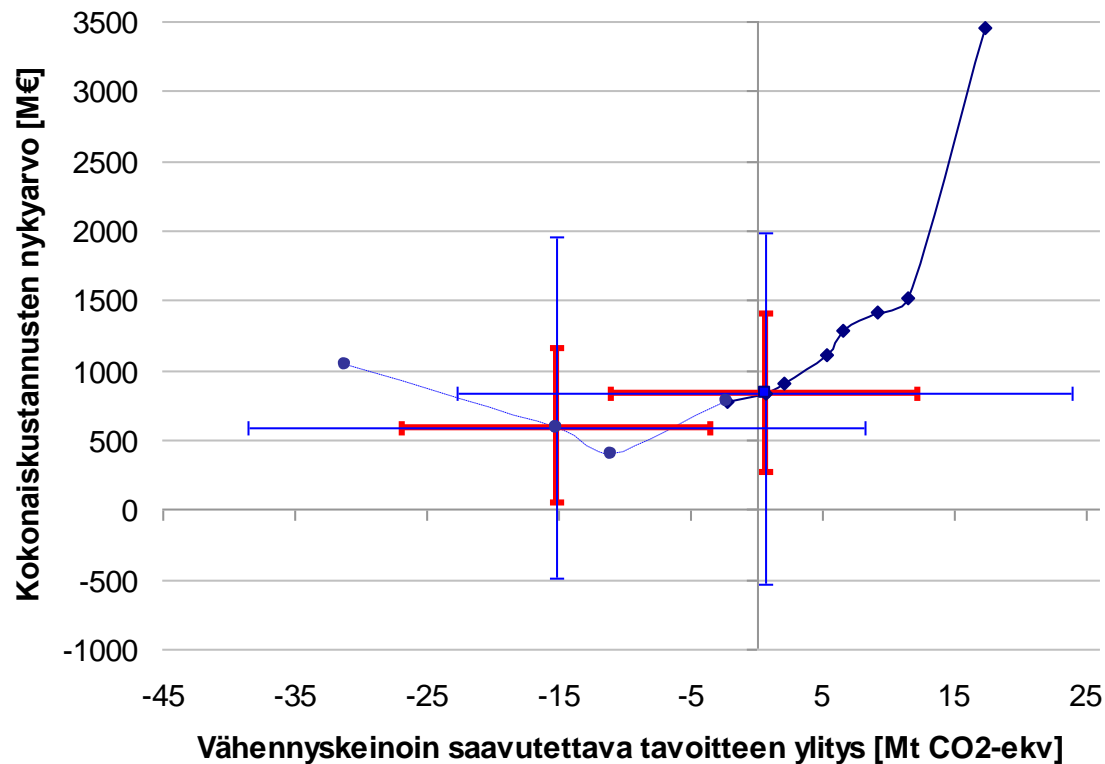
Optimaaliset vähennysportfoliot

Tavoitteen saavuttamisen todennäköisyys

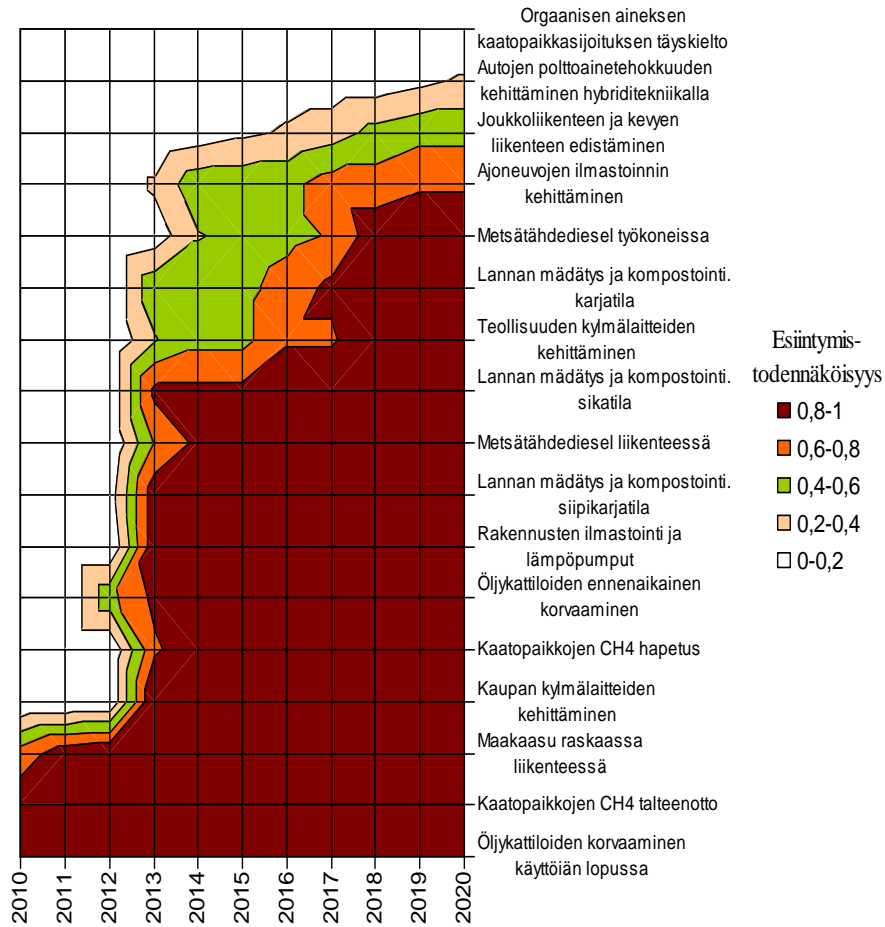

Optimaaliset portfoliot, jos päästökaupalla voidaan käydä kauppaa

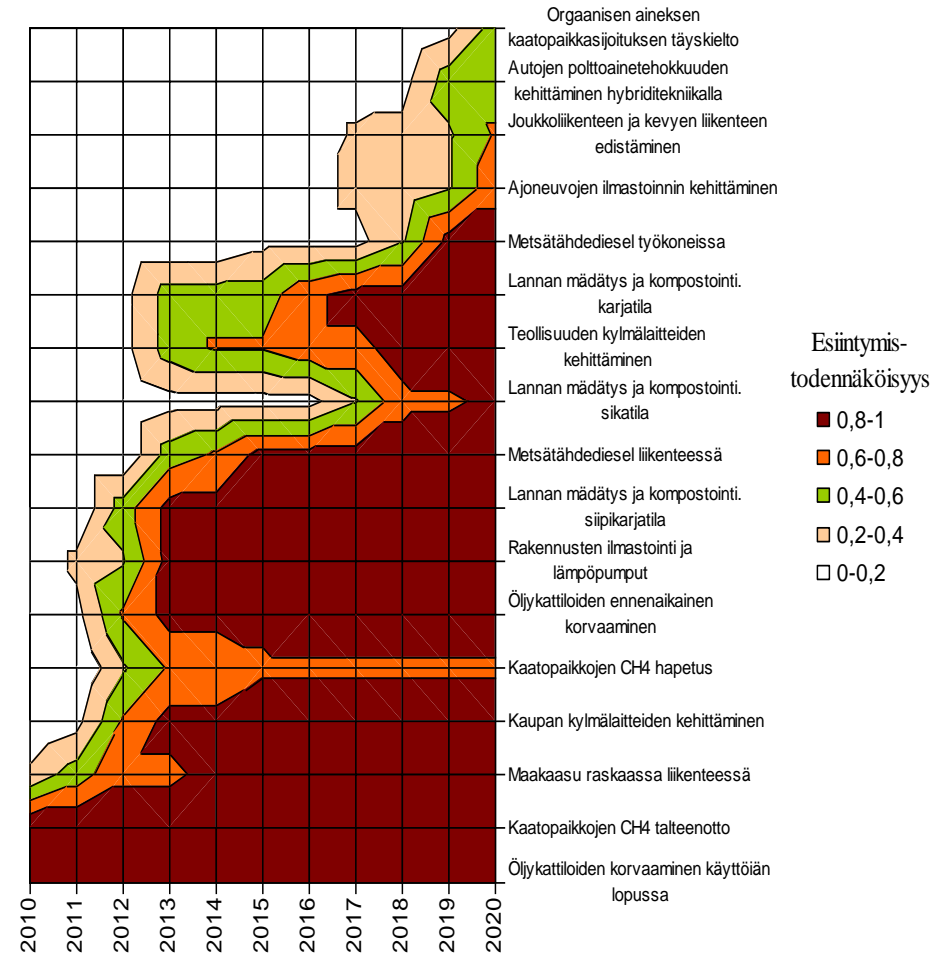

Päästövähennyskeinojen valinta optimaalisissa portfolioissa

Ei kauppaa

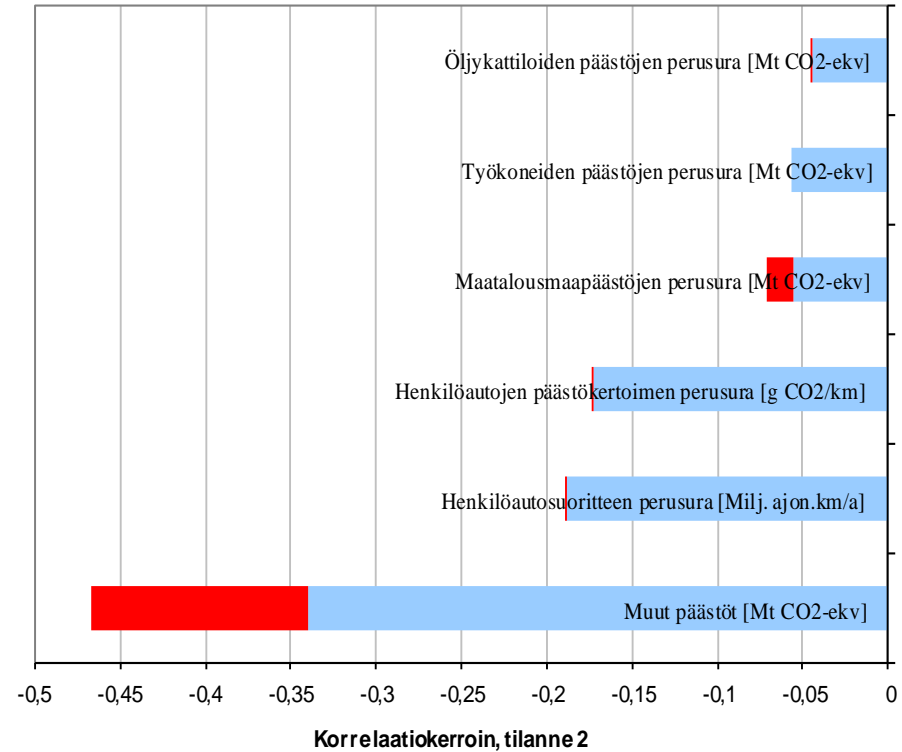
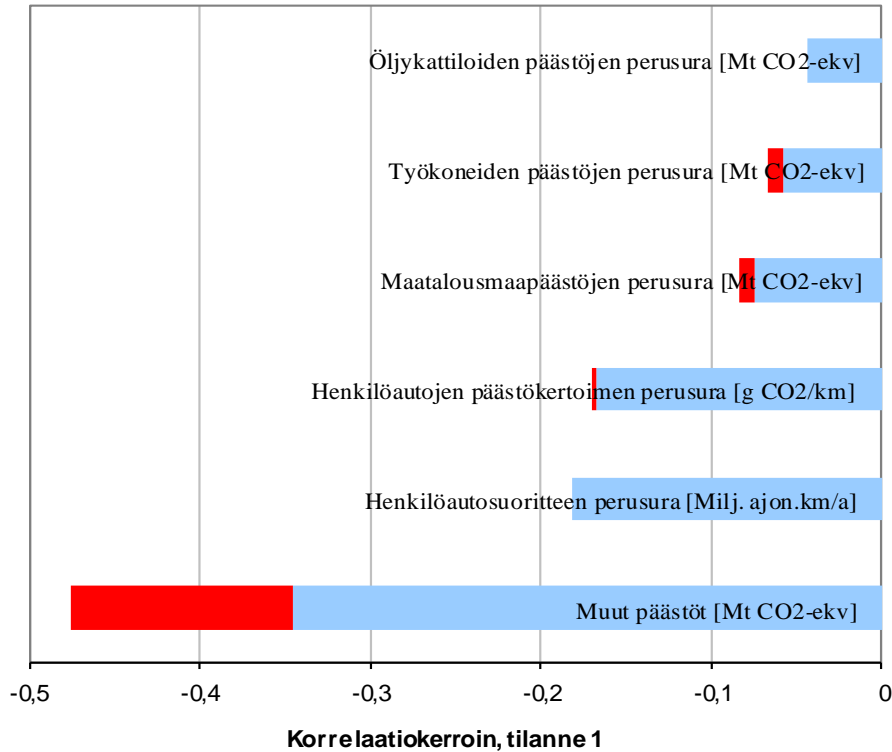
Kauppaa voidaan käydä

Herkkyystarkastelu I: mitkä tekijät vaikuttavat eniten päästötavoitteen ylityksen epävarmuuteen?

Ei kauppaa

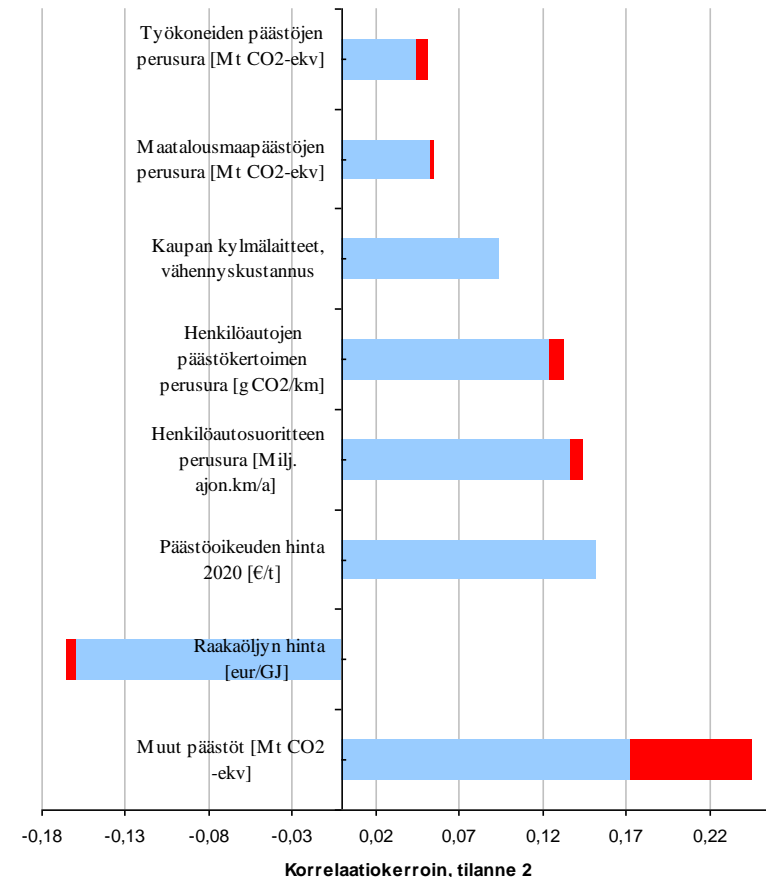
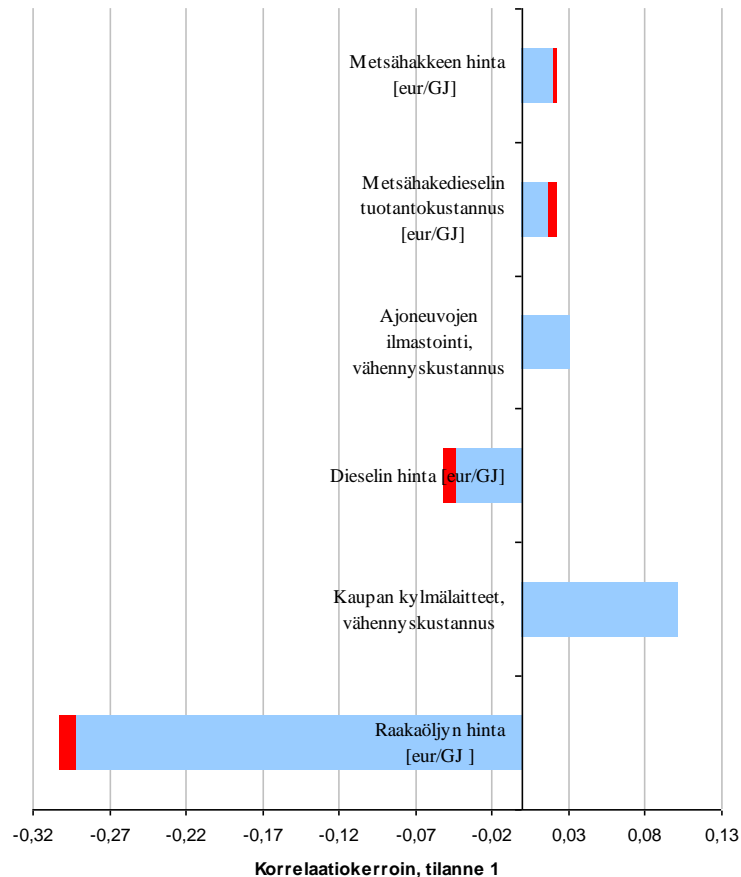
Kauppaa voidaan käydä

Herkkyystarkastelu II: Mitkä tekijät vaikuttavat eniten kustannusten epävarmuuteen?

Ei kauppaa

Kauppaa voidaan käydä

Yhteenveto

- Päästövähennystavoitteen saavuttaminen hyvin epätodennäköistä, jos mitään toimea ei toteuteta mallissa
- Kaikkiin työssä tarkasteltuihin portfolioihin liittyy riski olla saavuttamatta tavoitetta tai ylittää arvioidut kustannukset
- Tietyt toimet valitaan lähes kaikissa portfolioissa ja tietyt toimet hyvin harvoin
- Tavoitteen saavuttamisen todennäköisyyden nostaminen lisää kustannuksia
  - Suuremmilla todennäköisyytasoilla on suhteellisesti kalliimpaa nostaa todennäköisyyttä
- Mahdollisuus käydä päästökaupalla kauppaa:
  - Pienentää kokonaiskustannusten odotusarvoa, mutta epävarmuus kasvaa
  - Päästökauppa myös muuttaa toteutettavia päästövähennyskeinoja ja niiden ajoitusta

Kiitos!

